

АНОТАЦІЯ

НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Нормування антропогенного навантаження на природне середовище»

Для здобувачів вищої освіти (бакалаврського) рівня «Бакалавр» напрям підготовки 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансованого природокористування»

Цикл професійної та практичної підготовки.

Загальна кількість годин та кредитів становить 58 години 1,6 кредитів ЄКТС.

Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти – обов'язкова.

Програма навчальної дисципліни «Нормування антропогенного навантаження на природне середовище» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки ОКР «Бакалавр» спеціальності 6.040106 «Екологія, охорона навколишнього середовища та збалансованого природокористування».

Мета навчальної дисципліни: вивчення дисципліни полягає у формуванні у майбутніх фахівців умінь та компетенцій у нормуванні антропогенного навантаження на природне середовище, нормуванні якості природних сфер, екологічному нормуванні антропогенного навантаження на природне середовище, що характеризуються методичними підходами до проблем екологічного нормування, показників нормування забруднюючих речовин у повітрі, ґрунті та водних об'єктах, а також в усвідомленому оцінюванні нормативів екологічної безпеки, проведенні нормування впливу техногенних об'єктів на природне середовище й нормування викидів і скидів.

Завдання навчальної дисципліни:

- визначення антропогенного навантаження на атмосферне повітря промислових підприємств;
- обчислення гранично допустимих викидів, максимальної приземної концентрації шкідливих речовин від джерел та відстані, на якій досягається максимальна концентрація шкідливих речовин від джерел викидів в залежності від різних умов роботи підприємств;
- встановлення нормування антропогенного навантаження на гідрологічне середовище;
- оцінювання складу забруднень, умов скиду стічних вод та нормативів гранично допустимих скидів шкідливих речовин .

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Біологічні підходи до екологічного нормування .

Тема 2. Шляхи здійснення обмеження шкідливого впливу на природне середовище.

Тема 3. Правові основи стандартизації і нормування в галузі охорони навколишнього середовища .

Тема 4. Міжнародний досвід у галузі нормування антропогенного навантаження на навколишнє середовище.

Тема 5: Структурна схема комплексу екологічних норм .

Тема 6: Основні характеристики забруднення атмосфери.

Тема 7: Нормування використання мінеральних ресурсів.

Тема 8: Нормування антропогенного навантаження на рослинні угруповання.

Тема 9: Видача дозволів на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря стаціонарними джерелами.

Тема 10: Порядок нормування в сфері поводження з джерелами іонізуючого випромінювання .

Тема 11: Нормативи граничнодопустимого скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти .

Тема 12: Регулювання у сфері поводження з відходами.

Тема 13: Регулювання антропогенного навантаження на ґрунти.
Антропогенний вплив на тваринницький світ.

Тема 14: Антропогенний вплив на тваринницький світ

У результаті засвоєння дисципліни у здобувачів вищої освіти будуть сформовані наступні компетентності:

Загальні компетентності:

- знати загальні основи та принципи нормування і регламентування показників антропогенного навантаження на геосфери (атмосфера, гідросфера, літосфера);
- знати основні показники технологічних систем як головних чинників тиску на природне середовище; особливості меж та рівнів антропогенного тиску на екосферу, біологічні принципи встановлення гранично допустимих концентрацій, викидів, скидів, нормативів і показників шкідливості речовин тощо;
- статистичні показники для диференційованих та інтегральних оцінок рівнів антропогенного навантаження на природне середовище, методи і правила застосування цих оцінок; елементи теорії надійності технічних та технологічних систем, принципи їх використання під час нормування антропогенного навантаження на природне середовище.

Спеціальні предметні компетентності:

- знати фактори середовища та місце серед них техногенних факторів;
- техногенез та його характерні риси;
- енергетичні ресурси: первинні (відновлювані та невідновлювані) та вторинні (продукти збагачення та сортування вугілля, гудрони, мазут та ін.);

- принцип роботи теплових електричних станцій та їх негативний вплив на довкілля;
- заходи зменшення шкідливого впливу атомних електричних станцій на довкілля;
- проблеми вичерпності мінеральних ресурсів (фізична межа вичерпності, екологічна, економічна);
- соціально-економічні проблеми, пов'язані зі спорудженням водосховищ;
- шляхи забруднення навколишнього середовища в процесі геолого-розвідувальних робіт, експлуатації нафтових та газових родовищ;
- проблеми забруднення довкілля у зв'язку з транспортуванням нафти та нафтопродуктів;
- способи видобування вугілля, їх вплив на навколишнє середовище;
- загальну схему металургійного циклу;
- джерела забруднення атмосфери у доменному виробництві (ливарний цех, коксівний газ, доменний газ);
- основні шляхи утилізації відходів сталеплавильного виробництва;
- особливості, пов'язані з розміщенням підприємств кольорової металургії;
- особливості розміщення підприємств целюлозно-паперової промисловості;
- технологічні процеси легкої промисловості та їх вплив на навколишнє природне середовище;
- географія хімічної промисловості України та її основні показники;
- вплив хімічної промисловості на навколишнє природне середовище
- основні показники впливу сільськогосподарського виробництва на довкілля;
- вплив агропромислового комплексу на навколишнє природне середовище;
- транспортний комплекс та заходи боротьби з його шкідливим впливом на навколишнє природне середовище;
- вплив житлово-комунального господарства на довкілля та проблеми поводження з твердими побутовими та промисловими відходами.

Результати навчання:

- вміти використовувати на практиці показники гранично допустимих концентрацій, викидів, скидів, нормативних показників тощо;
- вміти встановити нормативні або регламентні показники технологічної системи та розробити (скласти) нормативний або регламентний документ;

- вміти скласти звіт за показниками антропогенного навантаження на навколишнє середовище;
- вміти визначити основні показники надійності роботи технологічних систем, проаналізувати їх і використовувати для оцінки антропогенного навантаження на навколишнє середовище

Основними формами викладання навчального матеріалу з дисципліни « Нормування антропогенного навантаження на природне середовище» є лекції, практичні заняття та самостійна робота здобувачів вищої освіти

Вид підсумкового контролю – іспит.